

2011-12-07

Dnr 43-2010:4949

Stadsdelsnämnden Norra Hisingen

norrahisingen@norrahisingen.goteborg.se

Rektor Skälltorpsskolan

marie.moulaison@norrahisingen.goteborg.seolof.stigert@norrahisingen.goteborg.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Skälltorpsskolan
i Göteborgs kommun

Tillsyn av Skälltorpsskolan

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Göteborgs kommun under åren 2011 och 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Skälltorpsskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 26 och 28 oktober 2011.

Den offentliga statistiken visar att alla elever inte ges möjlighet att nå lägst mål att uppnå i samtliga ämnen. Enligt offentlig statistik nådde inte 20 procent av eleverna i årskurs nio målen i samtliga ämnen år 2010. Sex procent av eleverna var detta år inte behöriga till nationellt program vid gymnasieskola. Det har framkommit att skolan under ledning av rektor följer upp och utvärderar resultaten på ett systematiskt sätt.

Tillsynen har visat att skolan behöver ta ett helhetsgrepp kring området trygghet och studiero. Flertalet elever upplever trygghet men det råder bristande studiero under lektionerna. Det har framkommit att stämningen är "tuff" på skolan både vad gäller attityder och språk. Eftersom eleverna, trots hård attityd och ett hårt språkbruk, säger att det inte är vanligt med kränkande behandling ställer sig Skolinspektionen tveksam till om begreppet kränkande behandling diskuteras på skolan. Därtill kan tilläggas att elever vid Skälltorpsskolan även uppvisat ett kränkande beteende gentemot elever på Svenska balettskolan. Svenska balettskolan finns i samma skolbyggnad som Skälltorps-skolan.

Utöver ovan redovisade brister har utredningen visat att Skälltorpsskolan behöver utveckla elevernas möjligheter till ett aktivt inflytande över utbildningen. Därtill kan tilläggas skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur inte överensstämmer med författningarna. Varje skolenhet ska ledas av en rektor. Vid Skälltorpsskolan, som är en skolenhet, finns två rektorer.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Skälltorps-skolan i Göteborg måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den **7 mars 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

- Eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem (4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar / Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektors ansvar).

Trygghet och studiero

Skolmiljön vid skolenheten präglas inte av trygghet och studiero.

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Ordningsregler finns, har utarbetats under medverkan av eleverna och följs upp vid skolenheten (5 kap. 3 och 5 §§ skollagen).
- Rektorer och lärare vidtar de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende (5 kap. 6 § första stycket skollagen).
- Vid skolan genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling (6 kap. 7 och 10 §§ skollagen).
- Skolan har rutiner för att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn (6 kap. 10 § första stycket skollagen).
- Det finns en plan mot kränkande behandling för skolenheten som anger dels konkreta åtgärder som skolenheten och varje särskild verksamhet utifrån en kartläggning avser påbörja och genomföra under det kommande året, dels en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts (6 kap. 6 och 8 §§ skollagen).

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektor har beslutat om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut som följer av författningarna (2 kap. 9–10 §§ skollagen).

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Offentlig statistik för år 2010 visar att 20 procent av eleverna i årskurs nio inte nådde målen i samtliga ämnen. Sex procent av eleverna var samma år inte behöriga till nationellt program vid gymnasieskola. Skolans genomsnittliga meritvärde låg på 211 och motsvarande värde för riket var 209. Statistiken visar att dessa tre värden har varierat i viss omfattning under de senaste tre åren. År 2010 är det i princip ingen skillnad alls mellan flickors och pojkars slutbetyg i årskurs 9. Pojkarna ligger något högre än flickorna. I riket är det tvärtom. Tidigare år har det funnits större skillnader mellan könen och då har flickornas resultat varit högre. De olika betygsstegen är relativt jämt fördelade mellan könen.

Skolans kvalitetsredovisning innehåller resultat från skolans värdegrundarbete. Dock finns ingen analys av varför resultaten ser ut som de gör. I intervjuer uppger de flesta eleverna att de är trygga i skolan, men att det ibland råder bristande studiero under lektionerna. Att studieron brister beror enligt elever på att vissa lärare är passiva. "Vissa lärare är bra på att skapa studiero andra inte". I intervjuer med både elever och personal har det framkommit att stämningen är tuff på skolan både vad gäller attityder och språk. Det är vanligt att tjejer blir kallade för exempelvis hora. Trots hård attityd och ett hårt språkbruk säger eleverna att det inte är vanligt med kränkande behandling. Eleverna berättar för Skolinspektionen att det finns elever på Skälltorpsskolan som utsätter elever på Svenska balettskolan för kränkande behandling. Svenska balettskolan finns i samma skolbyggnad som Skälltorpsskolan. Trots detta säger intervjuade elever att de inte pratar med eleverna från Svenska balettskolan.

Av utredningen framgår att alla elever inte ges möjlighet att nå lägst mål att uppnå i samtliga ämnen. Det framgår även att det saknas ett helhetsgrepp i värdegrundarbetet. Detta får till följd att studieron brister på lektioner och att stämningen är tuff på skolan.

Skolinspektionen pekar i detta beslut på områden där skolan behöver vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat och resultatet av värdegrundarbetet.

Föreläggande:

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering:

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Den närmare utformningen av inflytandet ska anges i samband med planeringen av verksamheten. I läroplanerna anges att rektor har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Sedan drygt tio år tillbaka arbetar Skälltorpsskolan med att utveckla ett aktivt elevinflytande genom den så kallade Strimman. Tanken är att eleverna själva ska träna sig i att få ett större inflytande över sina studier under handledares ledning. På Strimman får elever välja vilket ämne de så önskar att arbeta mer med. I samband med klassråd, som äger rum en gång per vecka finns utrymme för strimmaplanering. Kontaktlärarna träffar här sina elever och stödjer dem i deras planering av veckans arbete. Strimman äger rum på måndagsförmiddag samt tisdags- och torsdagseftermiddag. Varje pass är 60 minuter. Enligt rektorn tränas eleverna i takt med stigande ålder att ta ett ökat ansvar och få ett ökat inflytande.

I intervjuer uppger både lärare och elever att elevernas inflytande över den övriga undervisningen är begränsat. Eleverna kan ibland ha inflytande över redovisningsformer och ges möjligheter att utvärdera undervisningen. De är inte involverade i planeringen av undervisningen. Lärarna menar att eleverna på skolan behöver struktur och fasthet och att detta påverkar hur mycket inflytande som eleverna får.

Av utredningen framgår att eleverna har goda möjligheter till inflytande vid den så kallade Strimman. Vid övrig undervisning är inte elevernas möjlighet till inflytande lika stor. Eleverna är inte delaktiga i planeringen av verksamheten. Detta medför att eleverna inte ges möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

1 kap. 10 §, 4 kap. 9 och 14 §§ skollagen Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar, Lpo 94 2.3 Mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 mål och riktlinjer, Rektors ansvar

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolmiljön vid skolenheten präglas inte av trygghet och studiero.

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering:

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Enligt läroplanerna ska eleverna i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Vidare ska det enligt skollagen för varje skolenhet finnas en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp. Av samma lag följer även att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet.

Av skollagen framgår att rektor eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande. Lagen stadgar även att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Vidare framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Slutligen framgår också att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Som tidigare nämnts under måluppfyllelse för kunskap- och värdegrundsresultat råder, enligt elever och personal, ett hårt klimat på skolan. Dessutom har tillsynen visat att elever från Skälltorpsskolan utsätter elever inom Svenska balettskolan för kränkande behandling. Framför allt pojkar inom Svenska balettskolan utsätts för kränkningar. Glåpord som "balettbög" är vanligt förekommande. Även vissa fysiska kränkningar har ägt rum. Skolledningen uppger att de nyligen fått kännedom om problemen och att de har uppenbarats i och med att andelen pojkar ökat vid Svenska balettskolan. Men elever och personal vittnar om att problemen har funnits i flera år.

Både elever och personal lyfter fram att det stundom råder brist på studiero. Detta orsakas av att elever har ett ordningsstörande beteende under lektionstid. Enligt elevernas bedömning beror det ordningsstörande beteendet på att vissa lärare inte klarar av att skapa en miljö där studiero utmärker klimatet. Elever vittnar om hur en och samma klass ändrar beteende när de byter lärare och ämne. Det är dessutom vanligt att elever från Skälltorpsskolan stör pågående danslektioner inom ramen för Svenska balettskolans verksamhet.

Enligt elever och personal finns inget systematiskt värdegrundsarbete vid skolan. De menar att skolan i huvudsak agerar endast när det har hänt något. Rektor håller å andra sidan inte med personal och elever om detta utan menar istället att skolans verksamhet genomsyras av ett systematiskt värdegrundsarbete. Rektor menar att skolan har ett väl förankrat förebyggande arbete. De elever som Skolinspektionen samtalat med känner inte till att skolan har en plan mot kränkande behandling. Dessutom omfattar planen både Skälltorpsskolan och Svenska balettskolan som enligt lärare inte har mycket gemensamt förutom att de delar på lokalerna och i liten utsträckning på lärare. Planen är detaljerad och tar utgångspunkt från en kartläggning, men de olika skolenheternas behov framgår inte.

Det har i intervjuer med lärare och annan personal framkommit att skolan saknar rutiner för att rapportera kränkande behandling till rektor. I intervjuer med rektor, lärare och elever framkommer även att de ordningsregler som finns på skolan inte har utarbetats under medverkan av eleverna.

Av utredningen har framkommit att skolan har höga ambitioner med sitt värdegrundsarbete. Men skolan behöver säkerställa att rektorer och lärare vidtar de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende. Vidare har framkommit att skolan måste se till att det vid skolan genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling och att skolan måste ha rutiner för att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn. Det har även framkommit att skolan måste se till att det för varje skolenhet/verksamhet finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp. Slutligen måste skolan se till att ordningsregler finns, har utarbetats under medverkan av eleverna och följs upp vid skolenheten.

Med hänsyn till ovanstående präglas inte skolmiljön vid skolenheten av trygghet och studiero. Det bedrivs inte heller ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

5 kap. 3, 5-6 §§ och 6 kap. 6-8 och 10 §§ skollagen

Lgr 11 1 skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande, 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden / Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande, 2.1 Mål och riktlinjer, Normer och värden.

Bedömningsområde: Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning:

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Motivering:

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska enligt skollagen ledas och samordnas av en rektor. Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar.

Skolinspektionen konstaterar att Skälltorpsskolan är en skolenhet, men att arbetet leds och organiseras av två rektorer. Vid samtal med skolledningen framkommer att de inte har delat upp ansvaret för eleverna emellan sig. Detta blir också tydligt när Skolinspektionen frågar eleverna vem som är deras rektor. Eleverna svarar att båda rektorerna är deras rektorer. Även elevhälsans arbete leds av båda rektorerna.

Därmed går det inte att formellt fastslå vem som är rektor för skolenheten, vilket medför att rektor inte beslutat om sin enhets inre organisation. Det går inte heller att avgöra vilka av de beslut som enligt författningarna ligger inom rektors ansvarsområde som är fattade av rätt person. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

2 kap. 9-10 §§ skollagen

2011-12-07

9 (11)

Dnr 43-2010:4949

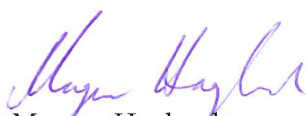
Bakgrund

Beskrivning av Skälltorpsskolan

Skälltorpsskolan ligger vid Selma Lagerlöfs Torg på Hisingen. Här finns drygt 430 elever som går i årskurs 6-9. Skälltorpsskolan erbjuder så kallade "vetenskapsklasser" för de elever som vill satsa lite mer på naturorienterande ämnen (NO) och matematik. Skolan delar lokaler med drygt 100 elever som hör till Svenska Balettskolan, årskurs 4-9.

I ärendets slutliga handläggning har juristen Jenny Beckman och juristen Magnus Jonasson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar



Magnus Haglund

Enhetschef



Erik Bergeå

Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen. Dessa ges också möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).